
Peter Bučko

Na začiatku štúdia histórie som netušil, že sa dostanem k medievistike.

Peter Bučko absolvoval doktorandské štúdium cirkevných a obecných dejín se zaměřením na medievistiku v únoru 2022. Rozhovor s ním vedl jeho školitel Petr Kubín.

Na KTF jste přišel až do doktorandského studia v roce 2016. Kde a co jste studoval předtím?

Magisterské štúdium histórie som absolvoval na Trnavskej Univerzite a v rokoch 2013-2016 zase (tentokrát bakalárske) juhovýchodeurópske štúdia na FF UK so špecializáciou na rumunčinu. Už v prvom semestri štúdia v Trnave som však uvažoval o doktoráte, čo však napokon vyšlo až v Prahe.

Můžete srovnat studium historie v České republice a na Slovensku? Předpokládám, že náročnější to bude na Slovensku, vzhledem k tomu, že je třeba se naučit také maďarsky.

Ak by som mal porovnať, asi by som konštatoval, že akademické prostredie na Slovensku je formálnejšie a konzervatívnejšie. V čase, keď som študoval v Trnave, ešte tam pôsobili výrazné osobnosti staršej generácie ako boli profesori Marsina či Sedlák. K slovenskej medievistike samozrejme neodmysliteľne patrí aj maďarčina, nie úplne jednoduchý jazyk. Mal som svojho času naozaj šťastie na výbornú vyučujúcu. Okrem maďarčiny bolo však nutné mať aj dobré geografické znalosti Uhorska, keďže išlo o rozsiahlu krajinu s viacerými špecifikami. Mám však pocit, že vyučujúci v Prahe vedia viac naslúchať študentom a ich potrebám. Taktiež výskumné možnosti sú o poznanie lepšie ako v Trnave. Zarážajúce však pre mňa bol nepomer medzi doktorandským štipendiom na Slovensku a v Česku. Hoci Slovensko toľko neinvestuje do vedy, doktorandské štipendia boli pred pár rokmi dvakrát také väčšie.

Jak byste srovnal studium na pražské filosofické a teologické fakultě?

Je pravda, že KTF síce patrí k menším fakultám univerzity, ale prostredie je viac rodinnejšie ako na veľkej Filozofickej fakulte. Ak by aj KTF bola popoluškou, tak študijné podmienky sú naozaj dobré, ak nie výborne. To sa týka aj prístupu vyučujúcich a ďalších pracovníkov, vybavenia knižnice či možností vycestovania.

A co spolužáci nebo spolužačky?

Na Slovensku bol študentský život o niečo búrlivejší. Mám tiež pocit, že moji trnavskí spolužiaci nemali toľko ambícií ako tí pražskí. Mal som však vždy šťastie na dobrý kolektív. To sa napokon na KTF ukázalo najmä na doktorandskom

seminári, ktorý bol veľmi prínosný a podnetný a kde sme s kolegami mohli rozprávať o svojich textoch a výskumných problémoch.

Srdce vás vedlo k medievistice, proč? Cítíte v ní nějakou romantiku, nebo je to něco jiného?

Na začiatku štúdia histórie som ešte netušil, že sa dostanem k medievistike. Zásluhy zrejme na tom má jedinečný seminár pomocných vied historických v Trnave pod vedením prof. Dobrotkovej, vtedajšej dekanky. A napokon aj prednášky profesora Rábika zo slovenských stredovekých dejín. Odbor histórie v Trnave, počas môjho štúdia, bol vtedy výrazne orientovaný na medievistiku. Napokon obe svoje absolventské práce som venoval stredovekým témam.

Téma disertace jsme před šesti lety vybírali společně. Šzil jste se nakonec s nejstaršími uherskými svěťci? A kdo Vás při studiu nejmíc ovlivnil? Byl to bratislavský profesor Martin Homza a jeho teze o sv. Svatoplukovi? Nebo spíše budapešťsko-evropský vědec Gábor Klaniczay, kterého dnes čte celý svět?

Táto téma sa naozaj ukázala ako vďačná a s veľkým potenciálom, čo som spočiatku ani netušil. Aj pri písaní dizertačnej práce som si uvedomil, že napriek hutnej historickej spisbe ešte zostáva mnoho otázok nevyriešených. S viacerými kolegami historikmi som sa zhodol na tom, že odborné texty o uhorských svätcoch, minimálne v slovenčine či češtine stále chýbajú. Samozrejme je tu mnoho maďarskej literatúry, hoci tá je dostupná len pre niekoľko málo čitateľov mimo Maďarska. Našťastie v posledných rokoch však Maďari publikujú viac textov v angličtine. Na Svätopluka, teda monografiu prof. Homzu, som pred niekoľkými rokmi narazil náhodou, hoci jeho práce som už predtým poznal. Jeho odvážne tézy ma naozaj prekvapili, hoci bez odvážnych myšlienok by sme sa vo vede asi neposunuli. Mal som však pocit, že mnoho ešte zostalo nezodpovedaného vrátane veľkomoravských (svätoplukovských) tradícií na Balkáne. Druhý spomenutý, Gábor Klaniczay, naozaj patrí k renomovaným odborníkom na svätcov, jeho opus magnum Holy Rulers and Blessed Princesses mi naozaj v mnohom pomohol. Napokon v neposlednom rade to bola i vaša práca o premyslovských svätcoch, ktorá mi poskytla návod ako túto tému uchopiť.

Jste na něco ze své badatelské práce pyšný?

Zrejme by to bolo vôbec úspešné dokončenie štúdia a dizertácie popri práci a všetkom ostatnom, a to vlastne i v čase pandémie, keď bolo ťažké dostať sa k niektorým materiálom. Verím, že aj niektoré tézy, ktoré som rozpracoval vo svojej dizertácii sa môžu ukázať ako zaujímavé. Taktiež som naozaj rád, že sa mi podarilo publikovať viaceré recenzie mimoriadne zaujímavých monografií, ktoré boli publikované v Českom časopise historickom.

Uplatnil jste znalost rumunštiny a Balkánu vůbec ve svém historickém bádání?

Štúdium balkanistiky na Filozofickej fakulte bolo naozaj obohacujúce vo viacerých smeroch. Okrem vycestovania na jazykový pobyt do Kosova, sa mi taktiež podarilo vylepšiť znalosť chorvátčiny, čo sa neskôr ukázalo ako veľmi prínosné pri práci s textami chorvátskych historikov. To samozrejme platí aj pre rumunské odborné texty. Balkanistika mi celkovo rozšírila obzor, čo som napokon vedel veľmi dobre zužitkovať pri mapovaní vplyvu a rozšírenia uhorských svätcov. Najmä teda ak prihliadneme na to, že stredoveké Uhorsko výrazne formovalo dianie v juhovýchodnej Európe a mnohé regióny de facto či de iure aj patrili k Uhorsku. Arpádovci so svojimi svätcami napokon udali istý trend, ktorý potom nasledovali viaceré kráľovské či kniežacie rodiny na Balkáne.

? propos, jaký máte vztah ke klasickým jazykům evropské historiografie, jako je latina a němčina? Dnešní studenti historie si na ně často nařikají, prý jim stačí angličtina, zvlášť když studují moderní dějiny.

Oba jazyky samozrejme nie sú jednoduché ale prakticky nevyhnutné pre európske dejiny. Priznávam, že s nemčinou som mal určité problémy, ale chcelo to viac snahy a išlo to. Čo sa týka latinčiny, myslím že každý historik by mal mať určitú znalosť.

Jaké plány máte do budoucna? Pevně doufám, že v nich má medievistika své místo.

Medievistike alebo už priamo uhorským svätcom by som sa rád venoval aj ďalej. Zatiaľ zvažujem svoje možnosti. Určite by som chcel publikovať aj niektoré zo svojich hypotéz, ak by to bolo možné, zrejme i v Maďarsku, kam napokon (ak to situácia dovolí) cestujem pomerne často. Mal som možnosť vycestovať priamo aj na vedecko-výskumný pobyt na Univerzitu ELTE v Budapešti v roku 2020, ktorý som však bol nútený prerušiť kvôli pandémie. Nadviazal som tam však viacero kontaktov, ktoré verím, že sa ukážu ako užitočné.

Máte na závěr nějaký vzkaz pro studenty historie a teologie na KTF UK? Má podle vás smysl studovat církevní dějiny?

Rád by som v prvom rade odkázal, že netreba mať žiadne obavy z Katolíckej teologickej fakulty. Tunajšie študijné a vedecko-výskumné možnosti sú naozaj výborné. Aj keď termín cirkevné dejiny môže znieť pre niekoho odstrašujúco, história sa bez cirkvi prakticky nezaobišla. Napokon takéto štúdium je viac obohacujúce ako „klasické“ štúdium histórie a v mnohých smeroch ide až „na koreň“ problému.

Rozhovor byl v červenci 2023 publikován v časopise DOXA 16/2023, s. 17-19.